

потрібного для надання ліцензії приміщення йдуть на такий крок, зазвичай набираючи перший клас і, поступово, все ж таки рухаються до того, аби зібрати необхідний пакет документів для подання в МОУ, щоб отримати ліцензію і працювати офіційно. Найчастіше такі школи укладають договір з акредитованою школою, яка має ліцензію на дистанційне чи екстернатне навчання від МОУ і, за допомогою останніх, діти проходять всі необхідні атестації. При цьому альтернативні школи залишають за собою більші можливості, ніж їх офіційні колеги у тому, як викладається шкільна програма, при потребі збільшують години для деяких предметів (наприклад, не два уроки англійської мови на тиждень а десять, в кожному класі, початок навчання пізніше, ніж в звичайних школах і т.п.).

Для того, щоб навчання відповідало викликам сьогодення, викладачам альтернативних шкіл потрібно багато самостійно навчатися і розуміти важливість бути готовими до швидких змін в навчальному процесі, який має бути не тільки актуальним, але й цікавим для дітей. Маленькі учні саме в шкільні роки навчаються фундаментальній істині, яка знадобиться людині протягом усього життя, істині про те, що сам процес навчання є постійним, дуже цікавим процесом, який супроводжує людину протягом усього її життя, визначає якість цього життя, надає можливість віднайти і зростати в своєму призначенні, в своїй професії.

Як висновок, можемо зазначити, що на даний момент вже можна побачити довгоочікувані зміни в сфері середньої освіти і, перші плоди цих змін в життях маленьких українців. Держава пропонує здорову та законну альтернативу для тих батьків та вчителів, яких не влаштувала дійсність в місцевих школах. Звісно, ще багато потрібно зробити для розвитку цієї галузі освіти, навчитися надавати всебічну підтримку як батькам, які пішли на цей крок, так і вчителям, які працюють в дистанційних школах, можливість розвиватися, ділитися досвідом, збагачуватися прикладом закордонних, європейських та американських шкіл, де досвід подібного навчання досить давно і гарно розвинений.

Список використаної літератури

1. Закон України "Про загальну середню освіту" (ст. 13), [Електронний ресурс] // <http://rada.gov.ua>. – 13. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14.2>.
2. Положенням про дистанційне навчання [Електронний ресурс] // наказ МОУ №466. – 2504. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
3. Положення про екстернат у загальноосвітніх навчальних закладах [Електронний ресурс] // МОУ №416. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0416-17>.
4. Альтернативна освіта: види та підходи [Електронний ресурс] // Освіта нова. – 1801. – Режим доступу до ресурсу: <http://osvitanova.com.ua/posts/4-alternatyvna-osvita-vydy-ta-pidkhody>
5. Грант Мартин. Help! Как помочь всем учащимся? Пособие для учителя / Грант Мартин. – Москва: Библия для всех, 2012. – 336 с. – (Библия для всех). – (1).

Володимир Ходунай

ПРОЦЕСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Вища освіта – надзвичайно динамічна та всеохоплююча підсистема суспільства, яка неодмінно реагує на всі процеси, що відбуваються у ньому. Найбільш значущими тенденціями є процеси глобалізації та євроінтеграції. Саме у їх світлі окреслені основні чинники, що впливають на розвиток вищої освіти в Україні. На сучасному етапі державності все більшої актуальності набуває питання формування засад інформаційного суспільства, створення сучасного українського інтелектуально-духовного середовища [1]. Суттєву роль при вирішенні цього питання відіграє освіта, адже саме вона впливає на духовні і моральні пріоритети особистості, на ментальний і культурний простір соціуму.

За останні 10-15 років глобалізація значно посилила вплив на трансформацію національних систем вищої освіти. Так, на думку одного з відомих теоретиків університетської освіти П. Скотта, глобалізація є найфундаментальнішим викликом, з яким зіткнулася вища школа за всю понад тисячолітню історію існування [3].

Однією із провідних тенденцій розвитку сучасної вищої освіти як в Україні так і за її межами є стандартизація, основною причиною якої є наявність протиріч в самій системі вищої освіти та між вищою освітою і іншими суспільними сферами, зокрема науковою та сферою праці. Невідповідність

між запитом суспільства та реальним станом системи вищої освіти, швидка комерціалізація, регіональні і галузеві відмінності, зростання кількості різних форм її отримання є наслідком дезадаптації споживачів освітніх послуг [2].

Навколо вищої освіти групується багато ключових питань глобалізації: стратегія інтернаціоналізації; транснаціональна освіта; забезпечення міжнародної якості; підприємницькі підходи до функціонування освіти; регіональна і міжрегіональна співпраця; інформаційна і комунікаційна технології та віртуальні навчальні заклади; поява нових освітніх посередників – провайдерів освіти, проблеми рівноправності та доступності освіти тощо. При цьому необхідно зазначити, що система вищої освіти здатна впливати на глобалізацію, формуючи лінію майбутньої політики держави і регіону.

Більшість вчених розуміють глобалізацію як макросоціоекономічний процес, витоки якої знаходяться поза сферою вищої школи і на які неможливо вплинути. Крім економічного фактору, в процесі глобалізації вони вбачають культурні та інтелектуальні аспекти: це гомогенізація, масова культура, американізація та вестернізація. Глобалізація вищої освіти сконцентрована на всесвітніх проблемах: доступ до освіти, співпраця і справедливість з акцентом на розповсюдження знань і розподіл праці; стандартизація, економічна інтеграція і крос-культурна прозорість систем освіти окремих країн.

Основними тенденціями розвитку вищої освіти в умовах глобалізації є: посилення конкурентної боротьби в сфері вищої освіти; зростання інтеграційних процесів в сфері вищої освіти; посилення вищої школи в підготовці політичної та управлінської еліти; популяризація глобальних цінностей; посилення мобільності основних факторів зростання виробництва капіталу, робочої сили, технологій, інформації тощо.

Важливим сьогодні є не тільки вміння оперувати власними знаннями, але і бути готовим змінюватися та адаптуватися до нових потреб ринку праці, оперувати та управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення і навчатися впродовж усього життя. Зміст природничих і суспільно-гуманітарних наук спрямований на збереження та відновлення оточуючого середовища, формування культури національних на загальнолюдських цінностей, громадянських якостей людини, вирішення етнічних проблем, полікультурності і толерантності.

Так, на природничому факультеті Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка повною мірою реалізуються процеси глобалізації. Однією з тенденцій розвитку вищої освіти в умовах глобалізації є посилення вищої школи в підготовці політичної та управлінської еліти. Таким чином, на природничому факультеті акредитовано та ліцензовано такі управлінські спеціальності: Менеджмент (управління навчальним закладом), Менеджмент (управління проектами), Менеджмент (управління інноваційною діяльністю). Завдяки наявності даних спеціальностей здійснюється підготовка майбутніх професіоналів, здатних генерувати наукові ідеї задля вирішення прикладних завдань, що стоять перед людством. На факультеті відкрито цифрову «Ейнштейн-лабораторію», де сучасні методики дозволяють впроваджувати особистісно орієнтований підхід у освітній сфері.

Отож, існує безліч стратегій подальшого розвитку і трансформації системи вищої освіти як відкритих для співтовариств вишів, що діють в умовах глобалізації. Одна з них – критично переусвідомити роль та відповідальність за прийняття управлінських рішень у ході впровадження реформ системи вищої освіти. На природничому факультеті процес глобалізації реалізується всіма можливими способами, популяризуються глобальні мультикультурні цінності, відбувається зростання інтеграційних процесів, посилення якості вищої школи у підготовці політичної та управлінської еліти.

Список використаної літератури

1. Кульчицький С., Парахонський Б. / Трансформаційні процеси в українському суспільстві: стан та перспективи // Україна і Росія в історичній ретроспективі: Новітній український державотворчий процес / С. Кульчицький, Б. Парахонський / за ред. В. М. Литвина. – К. : Наук. думка, 2004. – Т. 3. – 327 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://publib.if.ua/part/11442>.
2. Терещиць С. Деякі питання стандартизації вищої освіти в сучасній філософії освіти / С. Терещиць // Міжнародна науково-практична конференція «Простір гуманітарної комунікації» (19.10.2008) Інституту філософської освіти і науки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iifpo.pp.net.ua/publ/11-1-0-105>.
3. Скотт П. Глобалізація і університет // Alma mater. – 2008. – № 4 – С. 4.